

Prøver – Evaluering - Undervisning

Engelsk

Maj-juni 2015

Ved læringskonsulenter Dorte Buhl Sandahl og Karen Lagermann

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
FP9. Lytteforståelse. Hæfte 1	4
Hvad tester opgaven:	4
Citater fra censorernes tilbagemeldinger på lytteforståelsen:	4
Lytteforståelse sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:.....	4
Aktiviteter til lytning i undervisningen	4
FP9. Læseforståelse. Hæfte 1	5
Hvad tester opgaven:	5
Citater fra censorernes tilbagemeldinger på læseforståelsen:	5
Læseforståelse sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:.....	6
Aktiviteter til læsning i undervisningen.....	6
FP9. Sprog og sprogbrug. Hæfte 2.....	7
Hvad tester opgaven:	7
Citater fra censorernes tilbagemeldinger på sprog og sprogbrug:	7
Sprog og sprogbrug sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:	7
Aktiviteter til sprogligt fokus i undervisningen	8
FP9. Fri skriftlig fremstilling. Hæfte 2	9
Hvad tester opgaven?.....	10
Vurderingen af den skriftlige fremstilling FP9, som er gældende fra 2016	11
Citater fra censorernes tilbagemeldinger:	11
Skrivning sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:	12
Fri skriftlig fremstilling sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:.....	13
Aktiviteter til skrivning i undervisningen.....	13
FP10. Opgaver i sprog og sprogbrug. Hæfte 1.....	13
Hvad tester opgaven?.....	13
Citater fra censorernes tilbagemeldinger på opgaver i sprog og sprogbrug:	14
Sprog og sprogbrug sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:	14
Aktiviteter til sprogligt fokus i undervisningen	15
FP10. Fri skriftlig fremstilling. Hæfte 2	16
Hvad tester opgaven:	18

Vurderingen af den skriftlige fremstilling FP10, som er gældende fra 2016	18
Citater fra censorernes tilbagemeldinger:	19
Fri skriftlig fremstilling sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:.....	19
Aktiviteter til skrivning i undervisningen.....	20
Notat vedr. Skriftlig opgave i engelsk med adgang til internettet: FP9 maj 2015	20
De mundtlige prøver.....	21
Et udpluk af årets temaer:.....	21
Generel vurdering af opgivelserne:.....	21
Generel vurdering af prøveoplæggene i 9. klasse:.....	21
Hvis du vil vide mere	22
Tjeklister	22
Her følger tjeklisterne til de mundtlige prøver:	22

Indledning

PEU står for Prøver – Evaluering – Undervisning og er et hæfte, der opsummerer og konkluderer på baggrund af de beskikkede censorers tilbagemeldinger til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling efter deres censur ved prøverne i maj og juni 2015.

PEU udarbejdes for de fag i folkeskolen, der afsluttes med en eller flere prøver. I år udkommer fremmedsproget engelsk i sit eget hæfte.

Hæftet er denne gang udformet således, at der til hver opgave i de skriftlige prøver er en gennemgang af:

- En beskrivelse af hvad opgaven tester.
- Citatuddrag samt opsummeringer af censorernes tilbagemeldinger.
- Den enkelte prøves sammenhæng med forenkede Fælles Mål og den daglige undervisning.
- Forslag til aktiviteter i undervisningen, som knytter sig til den enkelte delprøve.

De skriftlige prøver er udarbejdet og bedømt i forhold til Fælles Mål 2009, mens de enkelte prøvers sammenhæng med den daglige undervisning er beskrevet i forhold til forenkede Fælles Mål 2014.

En egentlig beskrivelse af hver delprøves opbygning er udeladt, og vi henviser i stedet til prøvevejledningen, hvis der ønskes en gennemgang af disse. [LINK](#)

Prøven med adgang til internettet er beskrevet i et notat udarbejdet af Carol Livingstone, medlem af den engelske opgavekommission.

De mundtlige prøver er beskrevet ved:

- Et udpluk af året temaer.
- En generel vurdering af opgivelserne.
- En generel vurdering af prøveoplæggene i 9. klasse.

Tak til alle censorerne

Mange tak til alle de beskikkede censorer for deres kvalificerede indsats ved såvel de skriftlige som de mundtlige prøver. Censorerne er medvirkende til, at der er en ensartet bedømmelse over hele landet.

Også mange tak til Hanne Thomsen, formand for engelsk opgavekommissionen, for kvalificerede input.

FP9. Lytteforståelse. Hæfte 1

Hvad tester opgaven:

Lytte delen består af fem sektioner med forskellige korte og længere typer af lyttetekster med *multiple-choice*-spørgsmål og *true/false sentences*. Opgavernes fokus er at teste elevernes forståelse af hovedbudskab/hovedindhold, specifik information og færdighed i at uddrage ræsonnementer i lyttetekster.

Citater fra censorernes tilbagemeldinger på lytteforståelsen:

Opgaverne i årets lytteforståelse er passende for 9. klasse både i indhold og sværhedsgrad.
Flere lærere, og dermed også elever, er ikke opmærksomme på, at rækkefølgen i Section 4 er ligegyldig.
De sektioner, som kun afspilles én gang, giver hos fagligt svage elever en del flere fejl.
Karaktererne dækkede hele skalaen.

Lytteforståelse sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger lytning under det overordnede kompetenceområde *Mundtlig kommunikation*, som for 8. og 9. klasse fase 2 er:

Fase 2

Færdigheds mål

Eleven kan forstå hovedindholdet af autentiske tekster om samfundsrelaterede emner

Videns mål

Eleven har viden om kombination af teknikker til lytning

Dette fase 2 mål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for lytning på tidligere klassetrin.

Eleverne skal kunne forstå lyttetekster med naturligt tale tempo. I undervisningen skal der fokuseres på lytning inden for en stadig bredere emnekreds, der omfatter personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner. Der skal så vidt muligt anvendes autentiske tekster, der indeholder forskellige regionale og sociale varianter.

Lytning er en receptiv færdighed, ikke en passiv. Det er krævende at lytte til og forstå et fremmedsprog, og man anvender særlige lyttestrategier for at forstå det, man lytter til.

Aktiviteter til lytning i undervisningen

Lyttestrategier kan med fordel efterlignes i en taskestruktur, hvor der er fokus på før, under og efter selve lytningen. Før-lytteaktiviteter skal aktivere lyttestrategier som gæt og fokusering, og derfor skal eleverne vide noget om, hvilke sammenhænge lytteteksten indgår i, og hvordan de forventes at lytte, fx efter helhed, efter detaljer eller for at lade sig underholde. Det konkrete valg af aktivitet vil være afhængigt af målet. Eksempler på før-lytteaktiviteter:

- Udlever en overskrift eller et billede, som har med lytteteksten at gøre. Lad eleverne gætte, hvad de snart skal lytte til, fx emne, hvem der taler, og hvorfor de taler sammen.

- Lad eleverne fortælle historien, som de tror, den har fundet sted frem til situationen på det udleverede billede. Billedet kan være et still fra den filmsekvens, der skal arbejdes med.
- Se en filmsekvens uden lyd og gæt på, hvad der siges.

Under-lytteaktiviteter er det, eleverne foretager sig, mens de lytter. Eksempler på under-lytteaktiviteter:

- Notér fem gode fraser.
- Gæt betydning af udvalgte ord (fra lytteteksten), som er skrevet på et arbejdsark.
- Find tre gambitter, som bliver brugt til at starte samtaler med.

Efter-lytteaktiviteter kan med fordel være meddigtende eller fortolkende, eftersom eleverne på denne måde kommer til et dybdebearbejdende niveau. Det giver mere læring, end hvis eleverne blot bliver bedt om at gengive, hvad de har hørt, og dermed bliver holdt på et refererende niveau. Eksempler på efter-lytteaktiviteter:

- Skriv et brev til den vigtigste person i filmen.
- Lav et rollespil, der foregår to år senere.
- Lad en af eleverne agere en person fra lytteteksten, og lad de andre elever interviewe.

Efter-lytteaktiviteter skal også have fokus på sprog, og lytning kan give anledning til at finde sproglige mønstre og systematikker i det, der er lyttet til.

Sproglæring går først i gang, når eleverne får sprogligt input, og det vil ofte være gennem lytning. Det er derfor vigtigt, at læreren taler engelsk til eleverne fra starten, også selvom de i en periode vil være tavse eller svare på dansk. Læreren skal regulere sit engelsk i forhold til, hvad eleverne – og måske enkeltelever – kan magte. Lydmedier kan ikke på samme måde regulere sproget efter elevernes forståelse.

FP9. Læseforståelse. Hæfte 1

Hvad tester opgaven:

Læsedelen består af fire dele med korte og længere tekster med *multiple-choice*- og *multiple-matching*-spørgsmål. Opgavernes fokus er at teste elevernes forståelse af hovedindhold, specifik information, færdighed i at uddrage ræsonnementer og at skabe sproglig og meningsmæssig sammenhæng i læsetekster - og færdighed i at slutte sig til forståelse af ord ud fra konteksten.

Citater fra censorernes tilbagemeldinger på læseforståelsen:

Section 2: flere dygtige elever havde overset, at den samme tekst kunne bruges flere gange og havde ladet flere felter stå tomme. <i>NB Denne observation nævnes af mange censorer. *</i>
Læseprøven har en forholdsvis stor læsemængde, der tydeligt laver et skel i elevgruppen.
Eleverne skal nærlæse og bruge læsestrategier for at arbejde hensigtsmæssigt med opgaverne.
Generelt gode opgaver og fin sværhedsgrad.
Section 1: næsten alle elever har 1 og 2 rigtige. Section 4 beskrives ikke af censorerne.

*Det er vigtigt, at eleverne trænes i at læse opgaveformuleringen grundigt.

Læseforståelse sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger læsning under det overordnede kompetenceområde *Skriftlig kommunikation*.

Fase 2

Færdighedsmål

Eleven kan forstå centrale synspunkter i autentiske tekster

Vidensmål

Eleven har viden om hjælpemidler til læsning af tekster

Dette fase 2 mål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for læsning på tidligere klassetrin.

Eleverne skal kunne læse, forstå og vurdere mere komplekse, autentiske tekster, både argumenterende og forskellige multimodale tekster af varierende omfang om forskellige emner.

Læsning er en receptiv færdighed og kan være krævende på et fremmedsprog, bl.a. fordi forholdet mellem bogstav og lyd ikke er det samme som på dansk, som eleverne har lært at læse på.

Aktiviteter til læsning i undervisningen

Læsestrategier kan med fordel efterlignes i en taskestruktur, hvor der er fokus på før, under og efter selve læsningen. Før-læseaktiviteter skal aktivere læsestrategier som gæt og fokusering, og eleverne skal derfor vide noget om, hvilken sammenhæng teksten indgår i, og hvorfor de forventes at læse den. Det konkrete valg af aktiviteter vil være afhængigt af læringsmålene. Eksempler på før-læseaktiviteter:

- Udlever en række ord, som er kerneord i teksten, og lad eleverne gætte, hvad de skal læse om, fx emnet, argumentet, hvem der har skrevet og hvorfor.
- Lad eleverne læse indledningen til teksten og dernæst fortælle historien, som de tror, den har fundet sted, eller som de tror, den udvikler sig.
- Lad eleverne parvis sammenligne og diskutere et personligt udfyldt skema med deres holdninger til centrale temaer i teksten.

Under-læseaktiviteter er det, eleverne foretager sig, mens de læser en tekst. Det kan fx være:

- Skimming, hvor man hurtigt lader øjnene løbe ned over teksten for at få fat i hovedindholdet, fx i et par af dagens korte nyheder.
- Skanning, hvor man leder efter bestemte oplysninger, fx hvor mange gram mel der skal bruges i en opskrift.
- Ekstensiv læsning, hvor eleverne læser af lyst og får en oplevelse, fx i klassens læsehjørne.
- Intensiv læsning, hvor detaljerne skal opfattes, fx en novelle, der skal lave om til et rollespil.

Der kan også være andre læseaktiviteter, som fx:

- En tekst er klippet op, og eleverne skal samle den igen.

- Eleverne får hver et ord fra en sætning på ryggen og skal stille sig i rækkefølge for at genskabe sætningen uden at tale sammen og kun ved at læse de andre elevers ord.
- Eleverne læser gåder i kopier på væggen og gætter svar, før de vender papiret og læser det rigtige svar.

Efter-læseaktiviteter kan med fordel være meddigtende eller fortolkende, eftersom eleverne på denne måde kommer til et dybdebearbejdende niveau. Det giver mere læring, end hvis man blot beder eleverne gengive, hvad de har læst på et refererende niveau. Efter-læseaktiviteter kan fx være:

- Lav teksten om til en anden genre, fx en artikel til et brev, en nyhedsartikel til et moderne eventyr, en roman til en mini-saga, et digt til et radiospil.
- Udtryk det væsentligste sted i teksten i en figur dannet af en gruppe elever. Lad andre elever gå rundt om figuren som på en kunstudstilling og diskutere, hvad figuren mon betyder.
- Lav information om til et diagram eller et skema.

FP9. Sprog og sprogbrug. Hæfte 2

Hvad tester opgaven:

Sprog og sprogbrugsdelen består af korte, sammenhængende, lettere tekster eller sætninger med *gapfilling*-spørgsmål og en sammenhængende tekst, hvor eleverne skal finde og rette fejltyper. Opgavernes fokus er, at teste elevernes færdigheder i at anvende en grundlæggende viden om sprog og sprogbrug – ordforråd og grammatik.

Citater fra censorernes tilbagemeldinger på sprog og sprogbrug:

Sprog og sprogbrugsopgaverne giver stadig et godt billede af elevens grammatiske kunnen.
Alle opgaverne var kendte, og det virker som om, eleverne er ved at have godt styr på uregelmæssige verber samt uregelmæssige substantiver. Dog har mange elever stadig problemer med at finde de 10 fejl i sidste opgave.
I prøvesituationen er det tydeligt, at de elever, som er vant til at bruge it hjælpemidler fra deres daglige undervisning, er bedre stillede.

Sprog og sprogbrug sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger Sprog og sprogbrug under det overordnede kompetenceområde *Mundtlig kommunikation* samt *Skriftlig kommunikation*.

Sprogligt fokus

Fase 1

Færdighedsmål

Eleven kan anvende mindre hyppige ord og kollokationer

Vidensmål

Eleven har viden om idiomatisk sprogbrug

Fase 2

Færdighedsmål

Eleven kan anvende et rimelig præcist og nuanceret ordforråd

Vidensmål

Eleven har viden om nuancering af ordforråd

Sprogligt fokus

Fase 1

Færdighedsmål

Eleven kan stave med hjælpemidler og sætte tegn

Vidensmål

Eleven har viden om stavning og tegnsætning på engelsk

Fase 2

Færdighedsmål

Eleven kan skrive med rimelig sproglig præcision

Vidensmål

Eleven har viden om funktionel grammatik

Disse faset mål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for sprogligt fokus på tidligere klassetrin.

Eleverne skal arbejde med øget sproglig præcision både i forhold til ordforråd, grammatik og tekststruktur. Dette sker gennem brug af computerens stave- og grammatikkontrol, elektroniske ordbøger samt grammatiske oversigter til hjælp ved stavning og tegnsætning.

Eleverne skal arbejde med funktionel grammatik ved at fokusere på sammenhængen mellem teksters formål og de sproglige valg.

Kendskabet til de grammatiske kategoriers funktion skal opbygges på en måde, som er meningsfuld for eleverne, mens sproget er i brug. Eleverne kan fx blive opmærksomme på, hvad der sker med en sætning, når man strækker en navneordsfrase med flere tillægsord eller vælger mellem verbefraser med og uden ing-form. Elevernes sprog skal gradvis grammatikaliseres, forstået på den måde, at det, eleven i starten kan udtrykke med "I not like hamburger", efterhånden kan blive til "Unfortunately I dislike red meat". Mere viden om grammatiske kategorier giver mere sproglig kompetence, flere valgmuligheder og varierede sproglige redskaber. Det er nemmest først at lære former, som giver tydelig mening, fx valg mellem ental og flertal. Det er langt sværere at lære former, som ikke umiddelbart giver mening, som fx 3. persons nutids-s (I swim, he swims). Det tilføjer ikke nødvendig information, eftersom man på anden måde kan forstå, at der er tale om henholdsvis I og he.

Aktiviteter til sprogligt fokus i undervisningen

Både læsning og skrivning kan gives tid. Det er ikke som i mundtligt sprog nødvendigt at kunne tale hurtigt eller forstå hurtigt, så en samtale kan holdes i gang. Derfor egner skriftsproget sig til fokus på sammenhæng, strukturer og enkeltelementer. Det er vigtigt, at der er en mening med at gøre skriftsproget mere præcist, og det kan gøres ved at sætte produktionen ind i en sammenhæng. Eksempler på meningsfuld sammenhæng til sprogligt fokus er:

- Eleverne læser modeltekster og leder efter mønstre, som de selv kan genbruge.
- Eleverne kan sammenligne tekster, finde den mest virkningsfulde og finde ud af, hvorfor den virker.
- Eleverne pusler tekster sammen, så de giver mening.
- Eleverne skriver til en rigtig læser, fx en kammerat i klassen, og får respons. Læreren fungerer som konsulent og tilbyder sproglig revision.
- Eleverne skriver til et fælles produkt, der skal anvendes, fx en blog eller en turistbrochure.

Free writing

School in the USA

Photo: Oppvekkelse

How exciting! You and your family recently moved to the USA, and you have just finished the first week at your new school there.

Here is your school timetable:

Timetable – Spring semester

Lessons	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday
8.30-9.30	Math Room 243	Tests Auditorium	Geoscience Lab2	Design Technology Workshop 282	Drama Stage 1
9.30-10.30	Math Room 243	Tests Auditorium	Geoscience Lab2	Design Technology Workshop 282	Drama Stage 1
break					
10.45-11.45	Math Room 243	Spanish Room 324	English Room 251	Psychology Room 282	English Room 251
lunch					
12.15-13.15	P.E. Sport 2	Spanish Room 324	English Room 251	Mythology Room 284	English Class 251
13.15-14.15	P.E. Sport 2	Public speaking Room 322	Chemistry Lab1	Biology Lab3	Study Hall
14.15-15.15	P.E. Sport 2	Public speaking Room 322	Chemistry Lab1	Biology Lab3	Study Hall
break					
15.30-16.30	Clubs	Clubs	Clubs	Clubs	

Write an email (350-450 words) to your English teacher in Denmark about your experiences at the new school.

Include:

- what the school environment is like
- what you find surprising and different
- your feelings and impressions
- an interesting episode from your first week.

Hvad tester opgaven?

Formålet med opgaven er at teste elevernes skriftlige færdigheder ”med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer”.

Vurderingen af den skriftlige fremstilling FP9, som er gældende fra 2016

Elevens navn:	12	10	7	4	02	00	-3
Eleven besvarer opgaven.							
Eleven tilpasser indhold og stil til situationen/genren, afsender og modtager.							
Eleven bruger oplæggets tekst og billeder relevant.							
Eleven udtrykker holdninger, viden, erfaringer og/eller fantasi.							
Eleven inddrager relevant viden om kultur og samfund i engelsktalende lande, hvis prøveoplægget lægger op til det.							
Eleven anvender relevant, varieret og præcist ordforråd.							
Eleven anvender sætningsforbindere og varieret sætningsopbygning.							
Eleven anvender relevante engelske udtryk og vendinger, herunder idiomatiske vendinger og kollokationer.							
Eleven udtrykker sig uden meningsforstyrrende fejl							
Eleven udtrykker sig klart og forståeligt.							
Eleven anvender grundlæggende sprogbrugsregler forholdsvist præcist indenfor områderne: <ul style="list-style-type: none"> - Tider - Kongruens - Ordstilling 							
så kommunikationen lykkes.							
Eleven sætter tegn, så kommunikationen lykkes.							
Eleven staver, så kommunikationen lykkes.							

Citater fra censorernes tilbagemeldinger:

Indhold
Fin opgave. Alle har mulighed for at skrive fiktion som fakta. Mange folkeskoleelever har stort kendskab til livet på en amerikansk High School specielt fra tv-serier og film.
Kultur og samfundsforhold blev virkelig sat i fokus.

<p>Eleverne beskrev mange forskellige situationer: mobning på gangene, madkamp i kantinen, forelskelse, skolesport, nye venner, skoleuniformer, make up, kantine mad, skuddrama og meget andet.</p>
<p>Når man beder eleverne skrive en email til deres lærer, sker det tit, at de bruger hverdagsprog, og det går ud over sproget.</p>
<p>Sprogfærdigheder</p>
<p>Når vi gennemser censorernes tilbagemeldinger, er de delt i, stort set, to lige store lejre:</p> <p>På den positive side nævnes at en del elever:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ har bedre sprogfærdigheder end tidligere år ▪ dækker den basale grammatik ▪ har forbedret deres ordforråd ▪ er nogenlunde sikre i kongruens <p>På den negative side nævnes at en del elever:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ har et fladt sprog uden mange faste vendinger ▪ har en mangelfuld basal grammatik ▪ stadigvæk laver vilde opslag i ordbogen, hvor de vælger den mest sjældne brug af et ord, eller oversætter direkte forkert ▪ stadigvæk veksler mellem nutid og datid og glemmer at være konsekvente
<p>Fejltyper</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ there is/there are ▪ were forveksles med where ▪ dansimer ▪ præpositioner ▪ its/it's ▪ kongruensfejl ▪ forkert bøjning af verber ▪ tegnsætningsfejl ▪ genitiv ▪ stavfejl ▪ i og english med småt

Skrivning sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger Skrivning under det overordnede kompetenceområde *Skriftlig kommunikation*.

Fase 2

Færdighedsmål

Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset hensigt, modtager og situation i længere sammenhængende tekster

Vidensmål

Eleven har viden om kriterier til valg af sprog og indhold

Dette fase 2 mål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for skrivning på tidligere klassetrin.

Fri skriftlig fremstilling sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger fri skriftlig fremstilling under det overordnede kompetenceområde *Skriftlig kommunikation*, men også kompetenceområderne under *Kultur og samfund* kan inddrages.

Eleverne skal have opmærksomhed på, at tekster skrives i en sammenhæng, hvor hensigt, modtager og situation danner en ramme for genre, struktur og sprog. Eleverne skal have kendskab til skabeloner for forskellige genrer. Breve ser ud på en måde og artikler på en anden. Men det er ikke kun et spørgsmål om overskrifter og layout. Der skal arbejdes med struktur i hele teksten, i afsnit, i den enkelte sætning og i ord og fraser.

Aktiviteter til skrivning i undervisningen

Skrivning skal stilladseres, og derfor skal arbejdet fortrinsvis foregå i klassen, så læreren både kan lede processen og selv være model for den gode skriveproces. Det kan fx foregå i følgende faser:

1. Samle viden om emnet, herunder ordforråd, fx gennem noget, man har læst eller hørt sammen, gennem brainstorms og ved at dele viden.
2. Undersøge en modeltekst i forhold til forskellige elementer. Hvis man fx skal skrive et blogindlæg, kan der i fællesskab sammenlignes forskellige gode blogindlæg i forhold til, hvordan de fx behandler indholdet, deres struktur i forhold til hele teksten og afsnit, ordvalg og sætningsforbindere.
3. Skrive fælles, hvor læreren formulerer på basis af elevernes forslag og med brug af sine egne kompetencer som erfaren tekstproducent, som eleverne kan efterligne.
4. Skrive selvstændigt, enten individuelt eller i par og understøttet af læreren.

På denne måde bliver den skriftsproglige kompetence støttet fremadrettet, mens eleverne er i gang med skriveprocessen. Denne form er mere effektiv, end hvis de skriver uden hjælp og først får feedback efter skriveprocessens afslutning. Den giver desuden eleverne viden om, hvordan de selv skal gennemføre skriveprocesser fremover med brug af modeltekster.

Skrivningen skal være kommunikativ, og derfor er det vigtigt med en klar og gerne autentisk relation, som fx en kammerat i klassen, en elev i en samarbejdsklasse eller en hovedperson i en læst tekst. Det er ligeledes godt med en autentisk kanal, som fx blogs og hjemmesider, hvor andre kan læse teksterne.

FP10. Opgaver i sprog og sprogbrug. Hæfte 1

Hvad tester opgaven?

Sprog og sprogbrugsdelen består af tre sammenhængende tekster med forskellige opgavetyper. Opgavernes fokus er, at teste elevernes færdigheder i at anvende en grundlæggende viden om sprog og sprogbrug – ordforråd og grammatik.

Citater fra censorernes tilbagemeldinger på opgaver i sprog og sprogbrug:

Af opgaverne A, B og C havde eleverne samlet set lettest ved at besvare opgave C. C-delen virkede i år lettere end normalt. En del censorer bemærker, at C-delen var for nem i år. Sammenlignet med tidligere år var det godt, at valgmulighederne stod oppe i selve teksten, fremfor neden på siden.
Der var ikke angivet linjenummer i A-delen, hvilket resulterede i mange ”dumme fejl”, da det ikke var logisk hvilken linje, der hørte til hvilken sætning.
Generelt havde eleverne sværest ved opgave B. Det tyder på manglende evne til at skelne mellem de forskellige ordklaser samt for lidt brug af hjælpemidler. Stort set ingen elever havde alle rigtige i opgave B. især opgave 15, 17, 18, 19 og 20 voldte størst problemer.
Forholdet i 30/70-fordelingen mellem Sprog og sprogbrug samt Fri skriftlig fremstilling betyder, at der kun i ganske få tilfælde er en ændring i karakteren for den Fri skriftlige fremstilling.
På grund af forholdet mellem den svære B-del og den nemme C-del har opgaverne været passende for både dygtige samt mindre dygtige elever.

Sprog og sprogbrug sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger Sprog og sprogbrug under det overordnede kompetenceområde *Mundtlig kommunikation* samt *Skriftlig kommunikation*.

Sprogligt fokus

Fase 1

Færdighedsmål

Eleven kan anvende et rimelig præcist og varieret ordforråd

Vidensmål

Eleven har viden om variation af ordforråd

Sprogligt fokus

Fase 1

Færdighedsmål

Eleven kan skrive med rimelig sproglig præcision

Vidensmål

Eleven har viden om funktionel grammatik

Disse fasemål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for sprogligt fokus på tidligere klassetrin.

Eleverne skal arbejde med øget sproglig præcision både i forhold til ordforråd, grammatik og tekststruktur. Dette sker bl.a. gennem kritisk brug af computerens stave- og grammatikkontrol, elektroniske ordbøger samt grammatiske oversigter til hjælp ved stavning og tegnsætning.

Kendskabet til de grammatiske kategoriers funktion skal opbygges på en måde, som er meningsfuld for eleverne, mens sproget er i brug. Eleverne kan fx blive opmærksomme på, hvad der sker med en sætning, når man strækker en navneordsfrase med flere tillægsord eller vælger mellem verbefraser med og uden ing-form. Mere viden om grammatiske kategorier giver mere sproglig kompetence, flere valgmuligheder og varierede sproglige redskaber. Det er nemmest først at lære former, som giver tydelig mening, fx valg mellem ental og flertal. Det er langt sværere at lære former, som ikke umiddelbart giver mening, som fx 3. persons nutids-s (I swim, he swims). Det tilføjer ikke nødvendig information, eftersom man på anden måde kan forstå, at der er tale om henholdsvis I og he.

Aktiviteter til sprogligt fokus i undervisningen

Både læsning og skrivning kan gives tid. Det er ikke som i mundtligt sprog nødvendigt at kunne tale hurtigt eller forstå hurtigt, så en samtale kan holdes i gang. Derfor egner skriftsproget sig til fokus på sammenhæng, strukturer og enkeltelementer. Det er vigtigt, at der er en mening med at gøre skriftsproget mere præcist, og det kan gøres ved at sætte produktionen ind i en sammenhæng. Eksempler på meningsfuld sammenhæng til sproglig fokus er:

- Eleverne læser modeltekster og leder efter mønstre, som de selv kan genbruge.
- Eleverne kan sammenligne tekster, finde den mest virkningsfulde og finde ud af, hvorfor den virker.
- Eleverne pusler tekster sammen, så de giver mening.
- Eleverne skriver til en rigtig læser, fx en kammerat i klassen, og får respons. Læreren fungerer som konsulent og tilbyder sproglig revision.
- Eleverne skriver til et fælles produkt, der skal anvendes, fx en blog eller en turistbrochure.

FP10. Fri skriftlig fremstilling. Hæfte 2

1 Farm to Fork

Tesco is a well-known British supermarket chain. They want the next generation to have a healthier relationship to food. To make this change, they are working with schools to give pupils the tools they need to live a healthier life and make better decisions about what they put on their plates when they grow up.

The 'Farm to Fork initiative' is the first step they are taking to get youngsters interested in where their food comes from and to broaden their culinary horizons by making food interesting, engaging and fun.

Through Online Field Trips, pupils can visit farms across the globe without putting on their wellies! Tesco is bringing food producers from around the world into the classroom – from Costa Rican banana growers to Italian pasta makers.

Pupils can learn about where their food comes from by chatting live to real growers and producers using e.g. Google Hangouts, a live video chat platform. They'll have the opportunity to ask questions about the products and how they get from farm to fork.

The project will help uncover the mysteries behind some everyday products and give pupils access to places they would not usually be able to visit, helping them to understand how their food ends up on their plates.

Upcoming Live Online Field Trip on 10 July 2015: *Brilliant Bananas in Costa Rica and Manchester.*

Before writing, you may consider:

- How important is it to teach youngsters about healthy food?
- Real field trips versus online field trips?
- Where does the responsibility lie for people making good food choices?

What do you think about the new Tesco Farm to Fork project?
Write your opinions in a letter to the editor of a youth magazine (500-600 words).

2 FOUND

Chris was running late. The bus was due in a couple of minutes, so he should not have been strolling along, kicking at the sand. Another day on the beach would have suited him fine. The weather was clear and warm, and he shot a wishful look at the waves rolling in. Pity to waste the day in town.

Hang on – what was that in the sand? Chris stooped to pick up a small plastic bag. Inside was a camera, a key and a few other bits and pieces. Checking out the photos on the camera, he found a picture of a couple of older people. Didn't they look vaguely familiar? That bus ride would have to wait ...

..... Chris smiled to himself. All in all, it had been a good day.

What did Chris do when he saw what was in the bag? What happened then? Write the MAIN PART of the story (500-600 words). It is not necessary to rewrite the texts given.

Hvad tester opgaven:

Formålet med opgaven er at teste elevernes skriftlige færdigheder 'med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer'

Vurderingen af den skriftlige fremstilling FP10, som er gældende fra 2016

Elevens navn:	12	10	7	4	02	00	-3
Eleven besvarer opgaven komplekst og detaljeret.							
Eleven tilpasser indhold og stil til situationen/genren, afsender og modtager.							
Eleven bruger oplæggets tekst og billeder relevant.							
Eleven udtrykker holdninger, viden, erfaringer og/eller fantasi.							
Eleven inddrager relevant viden om kultur og samfund i engelsktalende lande.							
Eleven anvender relevant, varieret og præcist ordforråd.							
Eleven anvender sætningsforbindere og varieret sætningsopbygning.							
Eleven anvender relevante engelske udtryk og vendinger, herunder idiomatiske vendinger og kollokationer.							
Eleven udtrykker sig uden meningsforstyrrende fejl							
Eleven udtrykker sig klart og forståeligt.							
Eleven skriver med rimelig sproglig præcision, hvad angår grammatik og ordforråd.							
Eleven tilpasser indhold, stil og struktur til situationen/genren, afsender og modtager.							
Eleven sætter tegn, så kommunikationen lykkes.							
Eleven staver, så kommunikationen lykkes.							

Citater fra censorernes tilbagemeldinger:

<p>Farm to Fork opleves mere krævende end Found, da den sætter elevernes kulturelle viden i spil. Farm to Fork er et super godt oplæg, hvorimod Found er kedelig og bliver for meget en sludder for en sladder. Desuden alt for svært at demonstrere <i>kultur og samfundsforhold</i> i Found.</p> <p>To gode oplæg. Found er en "fortælle" opgave der kan løses af alle, mens Farm to Fork henvender sig til de stærkere elever, der kan og vil forholde sig til tingene.</p> <p>Rigtig mange elever valgte Found opgaven, da den var nemmere.</p>
<p>Det var forvirrende for mange elever, at man i Farm to Fork skulle kommentere på Tesco's projekt men adressere sit brev til en redaktør af et ungdomsmagasin.</p> <p>Mange elever var ikke opmærksomme på, hvad et <i>letter to the editor</i> er. Essaygenren samt novellegenren skal være gennemgået grundigt i danskundervisningen. Genrekrav bør komme i anden række og ikke blokere for skriveprocessen.</p> <p>Dejligt at der i Found var en fast afslutning. Eleverne kunne bruge deres fantasi men indenfor en fast slutning.</p>
<p>Mange elever skriver af fra oplægget og får derved reelt ikke skrevet 500 ord i opgave 2. Der ønskes kortere oplæg uden for meget tekst.</p>
<p>Ang. <i>sprogfærdigheder</i> er der flest positive tilbagemeldinger fra censorerne. Eleverne demonstrerer:</p> <ul style="list-style-type: none">○ varieret ordforråd○ engelske vendinger○ korrekt grammatik <p>Men censorerne nævner også, at eleverne har fejl i verbernes bøjning, kongruens og danismer.</p>

Fri skriftlig fremstilling sammenholdt med Fælles Mål og den daglige undervisning:

I FFM ligger fri skriftlig fremstilling under det overordnede kompetenceområde *Skriftlig kommunikation*

Skrivning

Fase 1

Færdigheds mål

Eleven kan udtrykke sig skriftligt afpasset hensigt, modtager og situation i længere sammenhængende tekster

Videns mål

Eleven har viden om kriterier til valg af sprog og indhold

Dette fagemål bygger naturligvis oven på forudgående færdigheds- og vidensmål for skrivning på tidligere klassetrin.

Eleverne skal kunne skrive tekster, hvor budskabet formidles klart. Eleverne skal have opmærksomhed på, at tekster skrives i en sammenhæng, hvor hensigt, modtager og situation danner en ramme for genre, struktur og sprog.

Eleverne skal arbejde med struktur i hele teksten, i afsnit, i den enkelte sætning og i ord og fraser. Skrivningen skal stadig støttes, fx gennem brug af modeltekster, fællesskrivning på klassen, brug af skabeloner og samskrivning. Skrivningen bliver i dette forløb mere kompleks og detaljeret både sprogligt

Aktiviteter til skrivning i undervisningen

Skrivning skal stilladseres, og derfor skal arbejdet fortrinsvis foregå i klassen, så læreren både kan lede processen og selv være model for den gode skriveproces. Det kan fx foregå i følgende faser:

1. Samle viden om emnet, herunder ordforråd, fx gennem noget, man har læst eller hørt sammen, gennem brainstorms og ved at dele viden.
2. Undersøge en modeltekst i forhold til forskellige elementer. Hvis man fx skal skrive et blogindlæg, kan der i fællesskab sammenlignes forskellige gode blogindlæg i forhold til, hvordan de fx behandler indholdet, deres struktur i forhold til hele teksten og afsnit, ordvalg og sætningsforbindere.
3. Skrive fælles, hvor læreren formulerer på basis af elevernes forslag og med brug af sine egne kompetencer som erfaren tekstproducent, som eleverne kan efterligne.
4. Skrive selvstændigt, enten individuelt eller i par og understøttet af læreren.

På denne måde bliver den skriftsproglige kompetence støttet fremadrettet, mens eleverne er i gang med skriveprocessen. Denne form er mere effektiv, end hvis de skriver uden hjælp og først får feedback efter skriveprocessens afslutning. Den giver desuden eleverne viden om, hvordan de selv skal gennemføre skriveprocesser fremover med brug af modeltekster.

Skrivningen skal være kommunikativ, og derfor er det vigtigt med en klar og gerne autentisk relation, som fx en kammerat i klassen, en elev i en samarbejdsklasse eller en hovedperson i en læst tekst. Det er ligeledes godt med en autentisk kanal, som fx blogs og hjemmesider, hvor andre kan læse teksterne.

Notat vedr. Skriftlig opgave i engelsk med adgang til internettet: FP9 maj 2015

Denne form for prøve af elevernes skriftlige færdigheder blev afprøvet i 2014 og 2015 og bliver også en valgmulighed i 2016.

Opgaven

- Opgavens indhold og formulering er i essens den samme som i papiropgaven, men eleverne har adgang til internettet. Opgaven vil typisk indeholde links til relevante websites, og en indlejret video, men eleverne kan frit bruge alle nettets ressourcer.
- Opgaven bedømmes som papiropgaven med et ekstra bedømmelseskriterium: ”Eleven anvender de internetbaserede kilder hensigtsmæssigt i sin besvarelse.”
- For at give ekstra tid til informationssøgning på nettet skal eleverne, som skriver den netbaserede opgave ikke udfylde ”Sprog og Sprogbrugs” delen af FP9.

Evalueringen af de første to års opgaver giver næsten enslydende svar fra både lærerne og eleverne:

- Prøveformen er mere vedkommende, realistisk og motiverende end papiropgave.
- Der har ingen tegn på snyd været – eleverne bruger ord og vendinger fra nettet, men ikke længere ”citater”. Eleverne har tydeligvis fået undervisning i relevant og hensigtsmæssig brug af nettet.
- En del lærere savner Sprog- og sprogbrugsdelen.
- Eleverne – selv de lidt svagere – klarer sig generelt bedre end lærerne har forventet.

Konklusion

- Lærerne og eleverne er generelt tilfreds med den nye prøveform.

Carol Livingstone, medlem af den engelske opgavekommission
Juli 2015

De mundtlige prøver

Et udpluk af årets temaer:

Being Different	Identity	A World of Discrimination
Dreams and Identity	Events which shook the world	Conflicts
Music with a Message	Drugs	Scottish Contrasts
South Africa – now and before	Possibilities and Responsibilities	The Future
Notice Me!	Fit or Fat	Media and Communication

Generel vurdering af opgivelserne:

Positive tilbagemeldinger:
Dejligt at der havde været et tværfagligt samarbejde med samfundsfags- og historielæreren.
God blanding af ikke skrevet materiale (film, billeder og statistik), skøn- og faglitteratur samt nyt og gammelt.
Eleverne havde læst engelske tekster i fysikundervisningen og disse blev opgivet til prøven.
Plads til forbedringer:
Skæv fordeling af normalsider. Et emne fik mange sider, og de resterende emner kun få sider.
Et land kan ikke opgives som et tema.
Et emne som <i>Horror</i> er for svært at snakke kultur og samfundsforhold ud fra.
Der kan ikke kun opgives skrevne tekster.

Generel vurdering af prøveoplæggene i 9. klasse:

Positive tilbagemeldinger:
Et prøvespørgsmål er godt når det giver eleven mulighed for at demonstrere deres kulturelle og samfundsfaglige viden.
Gode oplæg med tydelig opdeling mellem spørgsmål, understøttende billede samt kildehenvisninger.

Gode åbne spørgsmål der gav mulighed for at tænke i store perspektiver.
Plads til forbedringer:
Det er ikke meningen at eleven skal overhøres i pensum ej heller give referat af en film.
Der må ikke være mere end ét igangsættende spørgsmål.
Når det kommer til emner som Identity og Being Different, kommer eleverne desværre til at tale om dem selv.

Hvis du vil vide mere

På www.uvm.dk kan du bl.a. finde:

- ❖ Prøvevejledningerne og vurderingskriterierne
- ❖ 7 skarpe til sproglæreren om de afsluttende prøver i engelsk
- ❖ Tidligere års PEU hæfter
- ❖ Love og bekendtgørelser
- ❖ Publikationen ”Orientering om folkeskolens afsluttende prøver”
- ❖ Vejledning om fravigelse af bestemmelserne ved folkeskolens afsluttende prøver

På www.ffm.emu.dk kan du bl.a. finde:

- ❖ Fælles Mål
- ❖ Undervisningsforløb
- ❖ Faglig inspiration
- ❖ Læseplanen til faget engelsk
- ❖ Vejledningen til faget engelsk
- ❖ Arrangements- og aktivitetskalender
- ❖ Info om læringskonsulenterne

Tjeklister

Her følger tjeklisterne til de mundtlige prøver:

Tekstopgivelser

- ❖ Der opgives ved FP9 30-40ns/ ved FP10 50-60 ns
- ❖ 1ns = 1300 bogstaver uanset teksttype
- ❖ Opstilles i 4-6 temaer
- ❖ Skøn- og faglitteratur
- ❖ Ikke skrevet materiale
- ❖ Underskrives af skolens leder

Dispositionen

- ❖ Max 1 A4 side
- ❖ Overordnet tema – selvvalgt emne
- ❖ Kun stikord – ikke sammenhængende tekst
- ❖ Ikke for mange stikord
- ❖ Udelukkende kilder på målsproget
- ❖ Ikke mig selv som kilde

- ❖ Flere forskellige teksttyper som kilder
- ❖ Ingen illustrationer (kun hvor det er absolut nødvendigt)
- ❖ Underskrift fra lærer og elev
- ❖ FP10: kilderne ligger ud over klassens tekstopgivelser

Til censor sendes

- ❖ Tekstopgivelsesblanketten
- ❖ Elevernes dispositioner
- ❖ Prøvespørgsmål/oplæg (kun FP9)
- ❖ Oversigt, der viser sammenhængen mellem elev, tema og emne
- ❖ Oversigt, der viser sammenhængen mellem opgivelser og prøvespørgsmål (kun FP9)
- ❖ Elevrækkefølge
- ❖ Følgebrev med lærers mail adresse og telefonnummer.